

Apostolat sv. Ćirila i Metoda

Svi kršćani, naročito katolici i pravoslavci, htjeli bi da budu zbrinjeni u jednoj Crkvi u skladu s Isusovim riječima: »I bit će jedno stado i jedan pastir« (Iv. 10, 16). Isus je molio za svoje učenike, da »budu svi jedno«. Isus i Crkva su sjedno mistično tijelo. Stalno je, da je Krist htio ustanoviti i ustanovio je samo jednu jedinu Crkvu.

Ta je crkva bila jedinstvena kroz prvih osam stoljeća. Ali diobom rimskoga carstva na zapadno i istočno počelo su političke prilike stvarati sve veću protivnost među glavnim gradovima Rimom i Carigradom. To je vodilo također k sve većoj protivnosti između pape u Rimu i patrijarhe u Carigradu. Na koncu je to svršilo raskolom. Od pape, nasljednika sv. Petra i poglavara Crkve Kristove, odijelila se je istočna Crkva sa carigradskim patrijarhom na čelu. To je bilo sudbonosno za slavenske narode, jer su se oni opredijelili jedni za zapadnu, a drugi za istočnu crkvu. To ih je vodilo također k političkom razdvajanju.

Zar je nemoguće, da dodju istočnja i zapadna Crkva do jedinstva? To jedinstvo ne bi nipošto zahtijevalo, da se ukinu patrijaršije, oblik crkvenih organizacija i obredi. Ta i katolička Crkva imade u svojem krilu autonomne grkokatolike, Armente i druge. Ali uza sve to je vrlo teško ostvariti jedinstvo istočne i zapadne Crkve. Možda će se to moći postići tek u dalekoj budućnosti.

Ali bez obzira na to potrebno je raditi oko toga, kako bi došlo do duhovnog jedinstva svih Slavena.

Rad u tom cilju je apostolat, ko-

jemu su kao nebeski zaštitnici najprikladniji apostoli sv. Ćiril i Metod. Nije zato čudno, što je djelovanje za sjedinjenje, za »uniju«, dobilo konkretni oblik u »Apostolatu sv. Ćirila i Metoda«. Sredstva su kod nas: molitva, širenje ljubavi prema istočnim slavenskim crkvama i upoznavanje njihovih obreda, običaja i prilika.

Kod nas Hrvata bilo je onih, koji su se — sa Strossmayerom na čelu — isticali u radu za Ćirilo-Methodijsku ideju unije, ali su nas braca Cesi u tomu daleko prestigli.

U Oloomcu izlazi već 34 godine mjesečnik pod naslovom »Apostolat Sv. Ćirila i Metodeje pod ochranom Bl. Panny Marie« (Apostolat sv. Ćirila i Metoda pod zaštitom Blažene Gospe Marije). Glavna mu je svrha: »Sjedinjenje Slavena u Kristu«. Izdaje ga »Apostolat sv. Ćirila i Metoda« u Oloomcu. Osnovao ga je nadbiskup dr. Stojan u svrhu, da promiče ideju sjedinjenja Slavena u duhu sv. Ćirila i Metoda. Odgovorni mu je urednik František Jemelka, koji se je u broju svibanj-lipanj sjetio sa simpatijom također našega lista, na čemu mu mi od srca zahvaljujemo. — Nedavno su češki starijaci održali u Pragu čitav niz predavanja o istočnim crkvama u duhu Ćirilo-Methodijske ideje. O tomu donosimo u ovom broju posebni izvještaj.

Ćirilo-Methodisku ideju obraduju također braca Slovenci.

A mi Hrvati? U radu za Ćirilo-Methodisku ideju, u Apostolatu sv. Ćirila i Metoda morali bismo mi, koji imademo staru glogolsku tradiciju, biti dapače prvi.

Kardinal Saliege o propovijedanju i drugim problemima

Medju katolicima pohuđe su većliku pozornost izjave, koje je dao u posljednje vrijeme francuski kardinal Saliege (č. Salies), nadbiskup u Toulouse-u (č. Tuluz). Zastada objavljeno mi nekolicu dijelova njegove izjave, što je izašlo 10. i 11. g. u listu »Temoignages Chretiens« (č. Temoznajz Ćrkitjen).

Kardinal Saliege spomenuo je prije svega, da postoji kriza ne samo na svijetu nego i u Crkvi, pa to nije ni čudno, jer ona predstavlja živo društveno tijelo. Spominjući stambeni i prehranbeni krizu kaže, da zdravi razum e skladu sa genitlnim zdavim razumom sv. Tome Akvinakoga smatra, da je zemlja dana čovjeku za to, da svi ljudi umognu na njoj živjeti i provoditi život dostojan Ćovjeka.

Zatim spominje, da pod udarcima Ćorodnja pomalo nestaje oblik vlasništva, koji je odgovoran kapitalističkoj organizaciji svijeta. Tako se vidi na pr. kako se povuda smanjuju prava vlasnika prema stanarima, prava vlasnika tvornica prema radnicima i prava država prema kolonijama.

O župama kaže kardinal Saliege (imajući dakako u prvom redu pred očima Francusku) ovo: »Župi svhaćen kao obrednom poduzeću treba da bude nasljednom župa organizirana kao živa zajednica, u čijem životu jednako sudjeluju aktivno i vjernalci. Tako su u nekim župama dijeceze sve službe besplatne i svi razredi ukiniti, a vjernalci godišnje uplaćuju razmjernu svotu za uzdržavanje crkve, bogoslužja i župnika, a koje se povisuju prema standardu cijena. Kada budu sve župe u dijecezi tako uređene, nestat će velike zapreke u propovijedanju Eevanđelja«.

Zatim kaže: »Ja sam vjerovao u poretz Njemačke, kada su mnogi drugi vjerovali u njenu pobjedu. Ja vjerujem u pobjedu radničkog i seljačkog svijeta, makar mnogi drugi vjeruju u pobjedu trustova«.

On vjeruje, da će preko čitave zapadne Evrope preći val revolucije, ali vjerno također je sretniji budućnost kršćanstva.

Napokon govori kardinal Saliege o propovijedanju ovako: »Događajji nisu na rješjenje još jednog pitanja: propovijedništva. Naše propovijedi

nisu više prodorne. Mi smo sadržali naša iskrašavanja, koji je nerazumljivi. Naši suvremenici vole izravni način izražavanja, a ne rasprave. Oni vole jasnu riječ, koja neško kaže, a ne prazni govor, koji ne kaže ništa. Postoji pitanje propovijedanja, koje valja riješiti«.

Čovjek mora živjeti u tom svijetu i s tim svijetom, znati njegove želje i potrebe, da bi ga znao obuhvatiti i pronaći put, kojim će istina do njega prodrijeti. Imade više duhovnih izvora u Eevanđelju nego li Summi Teologije. Moglo bi se reći, — a to je paradoksalno — da teološka propovijed nje evanđeoska teološka propovijed jeste ili opasna, da su veliki propovjednici prošlog stoljeća Lacordaire (č. Lakorder) i Ravignan ušli u redove tek počto, su proveli duže ili kraće vrijeme u građanskom životu, koji ih je naučio potrebama i bijedama njihovih suvremenika. Slušajući njih osjećalo se je vrijeme i strujanje vremena, koje nastaje. Oni nisu napadali, oni su riješavali probleme i unosili slušatelje

Predavanja o kršćanskom Istoku

Od 3. do 17. ožujka ove god. održana su u znamenitom benediktinčkom samostanu »Na Slovanech« (Rimanu) u Pragu razna predavanja čeških stručnjaka za istočna crkvena pitanja. Sveuč. docent dr. Salajka predavao je o »Vjerskim razlikama i psihološkim poteškoćama medju katoličkom Crkvom i pravoslavnom istokom«. U povijesničkom pregledu pokazao je, kako je izvorom tih razlika bila također sloba. Zloba je kopala sve veći jaz medju istokom i zapadom time, što je od dogmatički nebitnih razlika činila dogmatički bistvene razlika. Predrasude su stvorile male nepromotivni jaz, koji može danas odstraniti e jedne strane samo Božja ljubav, a druge strane iskrena želja za međusobnim upoznavanjem.

O. dr. Ivan Mastyl'ak, redemptorista, predavao je o »Solovjevu i sjedinjenju«.

Daljno predavanje održao je sveuč. prof. Mons. dr. Josip Vašica, i to o »Hrvatskom glogolizmu u samostanu Na Slovanech«. Svoje je izvide predavač oeonio na rezultate znanstvenoga rada nestora češke slavistke sveuč. profesora Mons. dra. Josipa Vašina u drugim znamenitih filologa i povijesničara. Dokazao je, da je Karlo IV. doveo hrvatske glogoljaše u Prag i osnovao opatiju »Na Slovanech« na možda kao neku novokiriju, već s namjerom, da praktički započne rad za sjedinjenje pravoslavlja Slavena s Rimom. Bio je to svijesni nastavak Ćirilo-Methodijske tradicije, koja je bila u Češkoj prekinuta time, što su god. 1066. bili protjerani iz samostana u Sagavi slavenski monasni.

O. Ivan Dieška predavao je o »platonizmu i istočnom mentalitetu«. To je predavanje bilo razmjerno najviše pojedino. Predavač je imao historijski pregled filozofije kršćanskog

ISTARSKO KNJIJEVNO DRUŠTVO SV. CIRILA I METODA

Izdavač našega lista »Knjižovno društvo sv. Mehora za Istru« pramisljenilo je za odobrenja Oblesnog NO-a za Istru, Odjela Unutrašnjih poslova, svoje ime, tako da će se od sada nazivati: »Istarsko knjižovno društvo sv. Ćirila i Metoda«. Naslov ostaje: Pazin (Istra).

Za odplaćanje preplate u Krana putem Šokova ostaje stari naziv, dak se ne izvode promjena kod Gospodarske banke na Rijeci.

sa sobom. Mi ćemo se naći u neimaćoj, kad ćemo svi biti sjedinjeni slavnostom. To je znanje, koji će biti pretečom rekreativizacije i smisla. Trebalo bi, da usmogemo u isto vrijeme, početi i putem prednosti prema našoj sv. Materi Crkvi.

Ima zadatka, koje danas ne vrši ni župa ni dijeceza, jer one potječu odavna, one su male vremena da zastare, da bi ga znao izgubiti u svojim navikama i izgube dio svoga žara i svoje blagorodnosti.

Događajji će nas prisiliti, da se odvojimo. Bilo bi bolje, da je obnoviti došla na osnovu upoznanja stvarnosti iz izvora našeg austrijeg života. Na koncu kaže kardinal Saliege, da on ipak ostaje optimista, a svršava čitav rječnik: »Želim vam, da imate ovu vjeru. Želim vam, da naučite u školi čutnje Ćofanske nauke i da ostavite vašem nadbiskupu da pošod odgovornost pred budućim događajima. U tamnoj noći vidim rađanje sore. Ja želim, da dijelite moje osvjetljenje, moju sigurnost i moju vjeru«.

»Istoka, je istaknuo, upliv, koji je platonizam imao na razvoj istočnog mentaliteta. Kao što se je formirao Alankal oeonio na Aristofela, tak su se slično oei oeonio na Platonu. Dr. Myslavec govori je bisanziof crkvenoj umjetnosti.

Predavanja je otvorio i zaključio opat samostana Na Slovanech O. Mavrc Verzič.

Ćirilo-Methodijska unija u Švicarskoj

Misao velehradske Ćirilo-Methodijske unije imade u Švicarskoj odnog revnik telja u dru Frajz Glasner, koji je onaj službeni zastupnik Ćehoslovačke Ćavritase. On radi na književnom i snage stranom polju, nakon što je upoznao Hitlerove koncentracijske logore. Objek lopano je ondje roman češkog otpora pod naslovom »Partizan Karl Kratochvíle. U avogodišnjem tjednu molitva za sjedinjenje crkava predavao je dr. Glasner u Zenevi o temi: »Ćehoslovačka — veza između Istoka i Zapada. Predava nje je izišlo u francuskom jeziku. Na koncu te brošure spominje i lanjski poznati unijski kongres u Velehradu. Njemačkim jeziku izdao je u Švicarskom Freiburg informativnu brošuru »Die gute Saat der Slavenapostole« »Dobra sjeta slavenskih apostola«. U toj brošuri opisuje najprije život i djelovanje sv. Ćirila i Metoda, pa sudbinu njihova djelovanja u buri stoljeća. Napokon predčuje današnju sliku slavenskog apostoštva, navlađujući i kratki pregled velehradskih kongresa za sjedinjenje. Da ta Glasnerova nastojanja nalaze na odjek, vidi se is toga, što švicarski periodički listovi donajšu citate iz Glasnerovih publikacija.

ĆESKI TJEDNIK O LISTU »GORE SRCA«

Ćeski tjednik »Katolice piše u br. 23. od 8. lipnja t. g. o našem listu: »Iskre no se raduju braćom hrvatskom i Ćehoslovačkom »Gore srca«, koji izlazi pod uredništvom vj. Bož. Milanova na Rijeci u nakladi Društva s. Mehora za Istru. Sređno posdravljajmo svog slavenskog suborca za vjeru i želimo mu, da bi Božji blagoslov silao na njegov rad«.

»Katolice izdaje sa crkvenom odobrenjem Svetovlaštvačka Liga u Pragu IV. Hradčanske namesti 8, pod uredništvom O. Adolfa Kajpra, D. I.

Bratskom Ćeskom listu: Šel Uredništvo »Gore srca« u ime svojih čitalaca također napredak u radu sa Božju stvar,

ŽVOT S CRKVOM APOLOGETSKI KUTIC

OSMA NEĐELJA PO DUHOVIMA (Dne 20. srpnja)

U sv. misi ove nedjelje ističe se posebice misao, da smo mi djeca Božja i da kao takvi moramo misliti na Boga i skrbeti za svoj život na nebu, ili, kako kaže današnje evanđelje, za vječnim stanovima.

Mislik počinje čitati u 1. sv. misi ovim riječima: »Primiti smo, Bože, Tvoja milosrdje nared Tvojega krama, Ko što Tvoje ime, Bože, tako i Tvoja brava dopire do krajeva zemaljskih; pravde je puna Tvoja desnica, Velik je Gospodin i slavan veoma u gradu Boga našega, na svetoj gori svojoj.

U molitvi malo mislik za sve nas, da nam Bog daće takar duh, da bismo imali i raditi, što je pravac, tako da živimo po Bogu, kad bez njega i onako ne možemo biti.

U poslanici (Rimljanima 8, 12-17) opominje nas Duh Sveti preko sv. Pavla apostola, da ćemo »izvrijeti, ako budemo živjeli po duhu, a da ćemo »umrijeti, budemo H živjeli po tijelu. Kao što je život uvijek sastavljen od tjelesnih stvari (materije) i duhovnih bića (anđela), tako je i čovjek sastavljen od oba elementa: tijela i duše. Po tijelu pripada čovjek tjelesnim stvarima i takav život nosi uvijek neobiličnu ključu smrti. Po duši spada čovjek među viša duhovna bića (anđele) te je određen za život vječni. Svakako se može odlučiti za niži ili viši život. Tko se odlučuje samo za niži tjelesni život, doživljuje sudbinu tijela — raspasudiljivi ih smrt. Duša je doduše i u tom slučaju neraspasudiljiva, ne može umrijeti, ali kad je odijeljena od Boga, izvora života, postaje kao mrtva, kao zarobljena od materije. Zato i govori sv. Pavao za takve, da su primili »duh neposredno«. A onaj, koji se odlučuje za viši duhovni svijet, postaje po Isusovim zaslugama i po milosti Duha Svetoga »dijete Božje, koje »vodi duh Božji. Takav čovjek postaje »suhotinik Božji, suhastinitelj. Kristove, jer je njegovoj duži odčudeno, da jednom postaje smrti oslobodena tijela, a postaje ukrsnuća zajedno s poduhovljenim tijelom gleda i posjeduje samoga Boga, samu beskrajanu Ljubav, Dobrotu, Ljepotu i Mudrost i da u tomu nađe svoju nadnaravnu blaženost, svoju potpunu sreću.

Dobri kršćani se odlučuju za viši život, i zato odmah pošilje poslanice čita mislik ove riječi, uzete iz poslanica: »Budi mi Bog zahvalnik i kuca utičešta. Me spasiš, Bože, Tebe se uzdamy Gospodine, neću se postidjeti u vijeku. Aleluja, aleluja. Velik je Gospodin, i slavan veoma, u gradu Boga našega, na svetoj gori svojoj.

U evanđelju (po Luku 16, 1-9) pripovijeda nam Isus o upravitelju, koji se je bojava, da će izgubiti službu pa je dužnicama svoga gospodara nam na svoju ruku služio dugove, da bi poslije, kad bude bez službe, našao kod njih pomoć i utičešte. Kad je gospodar doznao, što

mu je sluga učinio, pohvalio ga je, što je tako skrbio za se, premda nije radio pošteno. Isus nasodaje, da i mi svoji ovog svijeta u svom životu spazamjetilji od sinova svjetlata, jer oni skrbje više za svoje tijelo nego oni za svoja duša. Isus upućuje nas da i mi kao sluhovi svijeta upotrebljavamo bogatstvo, često znepravdežno stečeno, tako da poštenim načinom — milostinjom, darovima i žrtvama zasluzimo, da postije smrti budemo »sprmljeni u vječne stanove.

Kod prikazanja čita mislik ove riječi: »Spasiti ćeš, Gospodine, nared ponzan, a pomisli ćeš oči obolih, jer tako je Bog osim tebe, Gospodine?»

DEVETA NEĐELJA PO DUHOVIMA (Dne 27. srpnja)

8. sv. misa počinje ovim sluhom: »Gle, Bog mi pomaže, Gospodin je braniti duše moje. Obrati se na moje neprijatelje, raspreži ih svojom istinom, zaštitite moji, Bože! Bože, imenom svojim spasi me i krepoću svojom opravdaj me.

U poslanici (Korinćanima I, 16, 6-13) opominje sv. Pavao kršćane u gradu Korintu (u Grčkoj), neka se zvuđuja svih želja, grčijskih i prerokomjernih tjelesnih nasloda, budnosti, preuzetosti i smiljanja. Izraelci u pustinji doživjeli su za takve grješke teške kazne, a to mora služiti nama kao opomena. »Tko misli, da stoji, neka pazi, da ne padne. Koji misle, da su dobri, ne smiju se pouzdati u svoju moć, nego u Božju pomoć. A Bog, koji zna, da smo slabici, neće dopustiti, da padnemo u veće napasti nego ih možemo podnesti.

Evanđelje (po Luku 19, 41-47) pripovijeda nam, kako je Isus zaplakao, kad je ugledao Jeruzalem, veliki »gradi grad Palestine, ponom svih Izraelaca. Isus je kao Bog vidio »napradilje, kako će za neprijatelji opkoliti, zauzeti i razrušiti, a stanovnike njegove pobijati. Nikdaje ne čitamo, da se je Isus smijao, a na više mjesta u evanđeljskim stihama, da je plakao. Ovdje je on plačem pokazao svoje milosrdno srce i domoljubno čuvstvo. »o kad bi ti znao — rekao je Isus — si to baš u ovaj dan, što je za tvoji mir! Ali sada je sakriveno tvojim očima! Doći će za te dan, kada će te okružiti tvoji neprijatelji svk-pkom, i opkolit će te i pritisnati sa svih strana. Satr će tebe i tvoju djecu, koja su u tebi; i neće u tebi ostaviti ni kamena na kamenu, jer nijesi poslušao vremena svraga pohoda.

U Isusovih riječi razabiremo, da je Jeruzalem imao doživjeti tu strašnu vreme za kaznu, jer našio poznao vremena svraga pohoda. Nije hito priznati Isusa kao Spasitelja, premda je bilo premnogo dokaza za njegovo Božanstvo. Nije hito pozliti se milošu u onaj dan, koji je bio određen za njegov »mrt, za njegovo spasenje. Zabacio je Boga i — doživio propast! Godine 70. pošilje Kristova rođenja opkolila je rimska vojska grad, u kojemu je bilo onaj za

Jezgra prave vjere je ljubav

Biti sviju vjera sastoji u vezi čovjeka a Bogom. Bog je jezgra i stožer sviju vjera. Ali Boga si avje vjera ne predstavlja jednako U različnim vjerama različitost se je shvaćalo Božanstvo, Najviše Bića. Kod mnogih vjera je bio iskrlvljen, izopćen pojam Božanstva pod utjecajem si i ljudskih strasti. Ni Izraelci, koji su imali Božju objavu, nijesu došli do onog shvaćanja Božanstva i njegovih shvaćenja, kakvo uči kršćanska vjera, objavljena u au od samog Boga, koji je pruzeo »svjetlu narav.« Bog je Ljubav; i tako ostaje u ljubavi u Bogu ostaje; i Bog u njemu; tako uči apostoI ljubavi, sv. Ivan anostol i evanđelista. Kršćanska je vjera upravo proketa ljubavju prema Bogu i prema bližnjima. Bog ljubni i mi treba da ljubimo Boga. Boga vjek je kazao, da su za izražene »u Bje »spovjedi u ovm dvi ma. Ljubi »gospodina Boga av'm srecm svojim, svom dušom svojim, svom snagom svojim i ljubiti bližnjega kao samoga sebe.

Tako su učili apostoI, tako je učila najstarija prvotna Crkva, tako je učila današnja Crkva, tako će učiti prava Kristova Crkva do konca svijeta. Kucanje i život vjera sudu se po vršenju ovih dviju nerazudiljih spovjedi. Kada je bila živa i jaka vjera među ljudima, vladala je u svijetu ma ljudi jaka »potrvotva ljubav prema Bogu i prema bližnjemu. U prvo doba kršćanstva vidimo čudesa te ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. U prva tri stoljeća kršćanstva bili su kršćani spremni da odu veselo i svoj život u službi ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Na stoline tisuća kršćana jednog i drugog spola, svake dobi, svakog staleža, od pripročih robova do rimskih konzula, sve je to prošlo

Uskrs zajedno s hodocinscima oko dva milijuna u po ljudi. Malne svi u izginuili ili od glada ili od nutarnjih borba i od neprijateljskih mača. A grad je također bio sa zidinama i sa veelebrim hramom posve razrušena i spaljena.

Milost treba upotrebiti, kad nam je Bog dade! Evanđelje kaže dalje, da je Isus petera za hrama one, koji su slabo poznašali u njemu. Zatim je ušao u hram, slušajući rado kršćanski nauk!

Poslje evanđelja čita mislik u prikazanju ove riječi: »Zapovjedi su Gospodine pravedne, one vesle srca, i sudovi su njegovi sladi od meda i saća — zato ih i sluga tvoj čuvae.

krv za tu vjera žive ljubavi. Boste nakon najvećih i dugih muka. Nje to bio bolealni fanatizam, već svjesta na duševna snaga, prosvijetljena i ojačana od Istine i Ljubavi.

Medu sobno »pdpnaganja »mralno i materijalna, bilo je upravo ideolno među tim prvim kršćanima. Bio je to plod njihove ljubavi, ona ljubavi, što ju je učio Božanski Spasitelj, koji je svojim primjerom i svojim životom naglašavao ljubav. Usporedno rastu i propadaju medju kršćanima vjera i ljubav. Oslabljena ljubav slabi i vjera. Ojačana vjera jača ljubav, ojačana ljubav jača vjeru. Vatra ljubavi na ognušaju Kristove crkve nikad se nije ugasila, niti će se ikada ugasiti.

U različnim vremenima našlo se je veeleušnih »pötvremenih ljudi, koji su uzeli glavnu s tog ognušaja i unijeli medju ohladilje svijet da zapale opet u njemu vatru ljubavi. Bili su to razni pravi reformatori, osobito redovnici, kao sv. Franjo Asiški, sv. Dominik, sv. Ivan od Boga i drugi.

Ovakvih junaka, poznatih i nepoznatih, imade kršćanska zajednica nepregledno mnogo od najstarijih vremena do današnjega. Sam Voltaire (š. Voltier), protivnik katoličke Crkve, izjavio je: »Ne da se ni jednaki, da narod, otcijepjeni od katoličke Crkve, opuštanaju veeleušnu ljubav prema bližnjemu samo ne-savršeno.

Te živa ljubav prema bližnjemu, koja izvire iz ljubavi prema Bogu, činila je i čin čudesa. Ona obuhvaća čitav svijet, sve ljude, čak i neprijatelje. Ona je podigla i podiže najviše nje zavode u službi ta ljubavi.

» Sv. Karlo Boromejski iz ugledne i bogate obitelji, dijeli sve svoje imanje siromasiama, kao biskup ostaje u Milanu u vrijeme strašne kuge. Kada se je pučanstvo razbjelalo velikim dijelom, pomaže on i providlji bolesnike, oboljele od kuge. Sv. Vinke Pauski sakupio je i podijelio oko 30 milijuna franaka siromasiama, ustanovio je red milosrdnih sestara. O. Damijan Devenster, potpunoa zdrav u najljepšim godinama, povešto se je brizi za gavubace na otoku Kalavoi, gdje je i »mro od gube kao mučenik ljubavi prema bližnjemu. Tu je samo nešto iznoseno od onog mora primjera »prvotrvotva ljubavi prema bližnjemu, izraale na tu žive kršćanska vjera.

I ta pojava takve ljubavi je također znak, dokaz, da je kršćanska vjera od Boga, koji je sama ljubav. Nijedna druga vjera u svijetu nije dala niti daje onaj zamah sreće, snagu ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu kao kršćanska vjera.

Sv. Pavao pustiniak

U svim vremenima i u svim zemljama bilo je ljudi, koji su u sobi osještali neke više porive te se zato povukli u samotu, da onde razmisllaju o višim istinama. Već u Kristovo doba postojala je medju Zidovima posebna zajednica Esena, koji su živjeli mirno i povučeno te bili daleko od svakog vjerskog i političkog života. Živjeli su doduše medju ostalim ljudima, imali su zajednička dobra i bili su tako poslušni svojem predstojniku, da nijesu smjeli bez njega ništa poduzimati ni učiniti. U zajednici su primali samo odrasle, a oni, koje su primili, morali su se podvrgnuti strogoj kušnji kroz tri godine. U doba Kristovo postojala je još jedna vrst »tihih u zemlji, koji su živjeli u donjem Egiptu. To su bili tako zvanj terapeuti ili »vjestači u liječenju. Živjeli su na višim mjestima u posebnim ćelijama. Sav njihov dnevi posao sastojao se je u čitanju Sv. Pisma i u razmišljanju.

I prvi su kršćani nesamo posebnim prilikama nego i duhom evanđelja

bili upućeni na posebni život. I oni su imali zajednicu dobara, odricali su se svakog svjetlaka, da mogu pomoći nevoljnu »bruću, strogo su postili, molili su čitave noći i nastojali, da u duhu svog Spasitelja ostanu siromasi i ponizni. Pa kad su nastupili progno kršćana sa strane pogana, mnogi su ostavili svoju domovinu i akcionili se na osamljena mjesta, gdje su radi svog Jednostavnog načina života i duševne utjehe, koji su priložili, uzsmoeti — sa spnas svojih duša podnijeti avakrovane nevojle, kakve ne bi bio, kadar podnijeli nitko od ostalih običnih ljudi. Najbolje se je to pokazalo za vrijeme Decijevih progno, koji su tvrdnoć i okrutnoću nadmašili sva prednjača. Osobito nam je sačuvana uspješna na jednog muža, koji je kao mladić otišao u samotu i koji je nakon dugorokavak u »noj i umro. Bio je »to sv. Pavao iz Egipta, koji se smatra očom pustinjača.

Pavao »pustinjač» rodio se je oko god. 230. pošilje Kristovog rođenja u onom dijelu Egipta, koji je od glav-

nog grada Tebe dobio naziv donja Tebaida. Njegovi su roditelji bili bogati. Umrli su rano. Ostala mu je samo jedna sestra, koja je bila udala za nekog poganina, koji je živio na jednom poljskom dobru. Kad su nastupili progno kršćana, spoznao je Pavao, da je preslabo, da uzdrži pod »mučilima, i budući da je u svom rodnom kraju bio prognojan, osjetio je dužnost da prema zapovijedi Spasiteljevoj podje u drugo mjesto. Utekao se najprije k svojem »goru. Videći da taj čezme za njegovim imetkom i bojeći se da ga kao kršćanina ne prijavu i preda, napustio je i to mjesto te se uputio u pustinju. Konačno je došao do jedne velike stijene, u kojoj je bila usječena jedna »pilna. Na ulazu u spijlu bio je veliki kamen. Pavao je odvalio kamen u ulaz. Zatim je ušao u spijlju i nakon što je prevalo komad »puta ugledao je s druge strane zakruženo mjesto pod vedrim nebom. Nad tim prostorom širilo je svoje krošnje palmno stablo. Posve blizu ključalo je čisto i bogato vrelo i malko podalje stvaralo potčić, koji se je spuštao u bogatu dolinu. I tako je Pavao našao mjestance, da si bolje i ljepše nije mogao ni razjeljeti.

Plodovi palme pružali su mu hranu, a izvor je gasio njegovu žeđu. Petnaestgodišnji je mladić ostao na tom mjestu. I što je ondje više boravio, bilo mu je milije, pa je odlučio, da se od njega neće rastavljati. Ondje je mirno i bez briga »porbravio puna 92 godine. Kad je izišao iz spijle, nije imao nikakvog drugog društva do pustinskih životinja. Često je cijeļu »o »porbravio u molitvi. Tek zora je prekidala njegov razgovor s Bogom, koji je za nj bilo najveća slast. Nije više čeznuo za svijetom, jer su mu pred očima lablješe sve strasti, sve kušnje i sve luge, kojima su ljudi živeći u svijetu izvrgnuti. Pavao je tako uživao čitavu sreću u poniznoj »nevolni, koja mu je pružala više utjehe nego čitavo blago svijeta.

Nakon što se je Pavao 32 godine hramio samo plodovima palme, stale je njegovo tijelo osještati potrebu za drugom zdravljnom hranom. I Gospodin »og pobrinuo se je za svog »šćenika. Od sada mu je gavran svakog dana donosio polovicu hljeba i poliozlo kod izvora.

Prošle su 92 godine. Prilivzavao se je kraj života tom časnom stancu. Tada je Bog obilvio njegove borave drugom muž. sv. Antunu i

Strossmayerov prijatelj Ritter u Pragu

(Pa biskupa Blažika u češkomu Matu -Katošku od Jana Ledebora)

Helvetius Peregrinus - švicarski putnik - kako nazivaju tog privilegiranog Evropljanina, umjetnika, uobznanika, glazbenika - doživio je dne 31. svibnja dva god. osamdesetu god. Linu. Iz svoje samoće u Meleidi kod Lugana, gdje živi od god 1914. opkoljen knjigama i umjetničkim zbirka-ma je vezan s dušama, koje je upoznao tokom svog raznolikog bogatog života. Došao je za svoj rođendan u Prag, o kojemu je već prije 30 godina napisao, da se u njemu osjeća koja negost u švicarskoj ili francuskoj. Tu će svečar upoznati najnovije lice češke zemlje i dovrši-ti svoj spis o češkom najdražem sve-tištu. On je prvi put vidio Prag kao 22-godišnj mladić - pred 58 godina, a posljednji put bio je ondje pred 17 godina. Sada je u njemu jamačno kadni put. Izgleda neobično svježe i duhovito bistar. Propuovao je toliko zemalja i osobno upoznao najrazličitije pisce, glazbenike i umotvorce iz svih naroda.

Taj neobični putnik, koji je vidio toliko svijeta te je promaknuo unu-tarnje događaje, koji su se odigrava-li, pripada onom malenom broju stranaca, koji su se približili duši slavenskih naroda. Svoje je ime Ritter (što znači vitez) savatio francu-ski Švicar doživio. Profesor Zako-vec, koji je o njemu god. 1925. napi-sao prikaz i izdao ga nakladom bra-tislavskog sveučilišta, obilježio je njegovo putovanje kao veliku žrtvu u službi života slabih i potlačenih i evitičko zanimanje za mučeničke narode.

Slavenskom se je istoku približio god. 1889. kad je počeo putovati po Bosni i Hercegovini. Crnoj Gori i po obalama Dalmacije i dalmatinskih otocima. Kasnije se je dao predie-ven u prince na opasno putovanje po Balkanu. I titerove su knjige izražaj njegove višeske službe Časima, a naročito Slovacima. Velina Ritterovih čeških i slovačkih prijatelja poznata je u njihovoj kulturnoj povijesti, dok danas malo tko opaža, kakav je bio dar prijateljstva, što ga je Ritter kod Čeha i Slovaka, stvarao na svoje životno putovanje.

Nakon groznog rata dao se je kao osamdesetogodišnj stariac na svoje eja-mačno zadnje putovanje u Prag. To je učinio, kako se čini, pod doj-mom slavnog djakovačkog biskupa Strossmayera, koji je jednom rekao u Pragu: «Kad bi njegove srce pod-leglo Germanima, značilo bi to ko-nac Evrope». Vilim Ritter sastao se je sa Strossmayerom god. 1890. kad je polazio na zapad iz Rumunjske, gdje bijaše kraljevskim knjižničarom i čitačem. Miloš Jiranek preveo je ta-da Ritterov članak «Spomenak na Djakovcu».

Taj je sastanak predstavljao veli-ki događaj u cijelom Ritterovu ži-votu. Strossmayer zagrljaj i njegove riječi bile su znak očinske naklono-sti pasirja prema zahvalnom sinu. učitelj prema učeniku. kršćanina prema kršćaninu i Slavena prema slavenu. Strossmayer je tada bio silno poznat radi svoje brojajke caru i ukora, koji je za to od njega, kao ugarskog kralja dobio. Veliki je bi-škup mislio tada na mogućnost, da se ujedine svi Južni Slaveni. Ritter je kao odlični psiholog izjavio, da je Strossmayer vrijedan udvijenja, a tako dobar, darežljiv i odan, da ta-kav nije postao po svojoj naravi, nego po svom bistrom razumu i željes-noj volji. U Ritterovima je očima bio Strossmayer utjelovljenje najvišeg stupnja kulture, što ga je za naeb vremea postigao katolički Slaven. Od tog doba razašao je Ritter, slu-

deći se svojim bogstim živim in-kustivom, prenošice dopise među ci-jeli slavenski svijet. Još uvijek ost-avljaju češkom narodu Ritterova pisma, koja odišu ljubavlju prema češkim svlaštima i naročito dirli-voim gorljivostju prema sv. zaštitni-cima češke zemlje. O svom putova-nju po Češkoj napisao je knjigu, u kojoj je posvetio posebno poglavlje ovogodišnjim svečanostima sv. Voj-tjeha.

Ritterova je ličnost važno složen-a kao i njegove djelo koje obuhvaća toliko naroda i znanstvenih grana. U nekom svom romanu veli, da je u njegovoj duši jezero kao što i u nje-govoj švicarskoj domovini. On govori o dubinama, visinama, vjrovima i tajanstvenostima tog svogaj nutar-njegaj jezera. Svojom ljubavi prema malim mučeničkim narodima učinio je već od mladosti mnogo dobra. U sotonu njegova života zrcali se na jezda, koja ga je približila dobroti površni njegova jezera avjeltia zvi-Božjoj.

Naravno, ugovor prestaje u slušaju bo-lesti. Kad mine ugovoreno vrijeme, mogu se liječnici vratiti kući ili produ-žiti svoju djelatnost u milicijama. Miš-ljaci se savod brice za milost materijal-ni opstanak. Brice rata imao je vrt-berški mislečki savod 20 takvih liječ-nika, koji su bili velike pomoć u miš-jalnom radu.

PORTUGALSKO HODOČAŠE U RIM

Prošlog mjeseca bio je proglašen u Rimu svecem b. Ivan de Brito, portu-galski Isusovac. Tom prilikom došlo je u Rim iz Portugalske hodočašice Portu-galsaca. Došli su hodočašnici raznih rasa i boja iz portugalskih kolonija. Hodo-čašice je vodio portugalski ministar ko-lonija.

DOPISI

IZ ZAGREBA

Dijeljenje sv. reda

Na blagdan sv. apostola Petra i Pava-bila je za prstolovnik čikaš Kijeva svečanost. Trideset i tri milicija bila su zaredana za svećenike. Oni su pripadri-ci zagrebačke nadbiskupije, franjevač-koj i isusovačkog reda.

IZ TRSTATA

Duhovne vježbe

U crkvi Majke Božje Milostai na Tr-cstvu održale su se duhovne vježbe za članove Crkve Reda sv. Franje i za sve one, koji ljube duhovni život, i to od 5. do 8. lipnja. Vođa duhovnih vjež-ba bio je veleč. O. Damijan Damijano-ović, profesor iz Zagreba. Propovjedi-je je utjuro i uveta. Slušalaca je bilo iz-nad očekivanja. Lijepe je bilo vidjeti, kako se ljudi žure rano u crkvu i ču-ši riječ Božju, odzive svaki na svoj po-sao. Bio je lijepi broj i muškaraca, sta-rijih i mladih. Naročito treba istaknu-ti stanovnike Grobština, koji su ka-lili, makar im je daleko od crkve, da predše ovamo dvaput dnevno. U subota je bila sv. ispovijest, a u nedjelju zadnja propovijest i sv. prst.

Primivši posebni blagoslov i otpjeva-ši «Tebe Boga hvalimo» razšli su se slušaoci i posjetioci svojim kućama puni sreće i zadovoljstva i okrijepljeni Bogom.

IZ BULJUNA

Blagoslov novog kipa

Dne 1. lipnja ove god. na blagdan Presv. Trojstva, održala se je u našoj župi izvanredna svečanost. Blagoslov-ljen je novi kip Krista Kralja i Sre-a Isusova. Kip je bio nabavljen dobrovolj-nim prisnošama vjernika naše župe i zaslugom pokojnog župnika Mirka Vekje-ta, koji je umro u njemačkom logoru.

Već uoči tog dana osjećala se je u mjestu užurbanost čišćenja, kienja i dizanja slavulaka. Na sam blagdan bla-goslovljen je kip. Bila je zatim proce-đica, u kojoj su kip nosili mišići pra-đeni od djevojkica u bjelini. Procetiji je prisustvovala sav narod. Tu je svečanost poročala svojom prisutošću i propo-vjedi-ma prije i poslije podne viš. g. Mi-ko Usmanji, sjemenički profesor u Paz-ninu. Svečanost je sva odslužena dobrom vjeron svih župljana, koji hoće da i dalje ostanu vjerni Kristu Kralju.

Novi »besmrtnik«

Paul Claudel (č. Pol Klodol), pjesnik kršćanek radosti, bio je 13. ožujka o. g. primljen među »besmrtnike« Francu-ske Akademije. Odjevan u zeleno odje-lje akademike, opasana maceim, kojim ga je lami u prošmost odlikovalo lavensko sveučilište, kad ga je promaknuo na čas počasnog doktora. Claudel je pod svečanostnim kipi Bosuetu održao svečani govor o Louisa Gilletu, čije je mjesto zauzeo. Očrtao je svestranu djelat-nost redova u srednjem vijeku. Odgo-vorio mu je majstor francuske riječi Francois Mauriac (č. Fransos Morjak), koji je razložio, zašto Claudela često ta-ko silno shvaćaju. Rekao je: »Za mno-ge djelo izražava katoličko shvaćanje svjet-la. Vi ste katolički pjesnik i dramatičar među onim kršćanima, čije je kršćan-stvo u raskroju, pa ne vide sebe u zrc-
calu, što im ga Vi pokazujete. Na kon-cu mu je zahvalio u ime svojih i sada-nje generacije (sadašnjih ljudi) za to, što je svojim primjekom pok vao put, po kojemu su se mnogi oslobodili sum-nje i ožala.«

Paul Claudel je sam iskuso teškobu onoga, koji traži istinu Božju, kao i Bloy, Péguy, Jammes, Riviera, No napa-ko je našao luku mira i sreće. Bio je diplomatski zastupnik Francuske u Americi, Kini, Japanu, Pragu, Frankfur-tu, Hamburgu, Rimu, Kopenhagmu i Bruxellesu (č. Brislu). Svuda je bio i glasilnikom, poslanikom Božje riječi. Kad su ga pitali, koja mu je knjiga naj-milija, spomenuo je Sv. Pismo, koje re-dovito čita. Za 40-godišnjeg putovanja po svijetu pratio ga je Sv. Pismo po-svuda. Iz njega je crpio snagu, svjetlo, nadahnuće za svoja djela.

Svećenički dom u Iki

Mnogima je već poznat Svećenički dom u Iki (blizu Opatije) sa tridesetak soba i umjetničkom kapelom, u kojoj može misiti u isto vrijeme 6 svećenika. Dom je okružen krajnim vrtna sa vaz-daleženim mediteranskim biljkama te imade svoje vlastito morskio kupalište. Sagradilo ga je međunarodno svećen-ko udruženje «St. Josef-Veretne sa sje-dištem u Brixenu (u Tiroli). Nedavno je to društvo posebnim ugovorom pre-pustilo upravu nad tim zavodom »Zboru svećenika sv. Pava za Istrac, koji ima-daju svoje sjedište u Pazinu (Istra). Svećenički dom u Iki počeo je opet djelovati. Svećenici potrebni odmora mo-gu ondje dobiti stan i hranu sa poslu-

gom za 500.— lira (150.— dinara) dnevno. Putuje se vlakom ili parobrodom do Rijeke, a onda autobusom Rijeku—Lo-vran. Naslov: Svećenički dom u Iki p. Ičić (Istra). Informacije dajte također »Zbor svećenika sv. Pava za Istrac — Pazin (Istra), koji može siromasnim svećenicima omogućiti ljetovanje uz po-pust na spomenutoj cijeni.

LJEBENICI ZA MISLE

U Wiltzburgu u Njemačkoj bio je već god. 1923. osnovan mislečki zavod za naobrazbu misijskih liječnika i liječ-nika. Studij traje 9 do 10 godina. Studen-ti se obvezuju, da će stanovito vrijeme obično 10 godina, raditi u misijama.

Antun je već dugo živio u pustinj i ne glas o njegovoj svetosti već na-daleko proširo. Jednom mu je sinu-la pruženica misao da u čitavoj pu-stinji, koja je tada bila veoma napu-šena pustinjaca, nitko ne živi tako strogi život kao on. Ali u noći mu je Goevodin objavio, da nešto dalje od njega živi još savršeni pu-stinjak. To je u Antunu pobudilo želju, da upozna tog čovjeka. U ranu godu počao je na put ne znajući, ne koju će stranu. Pouzdao se je jedino u Onoga, koji mu je pobudio tu mi-sao, da će voditi njegove korake. Tri je dana hodao po pustinji. Konačno je četvrtog dana utjuro prispio do spilje, u kojoj je stanovao Pavao, prvi pustinjak. Susret ove dvojice starih Božjih opisaju nam crkveni pov. slabaici prema vjelistima, koje nam je sačuvao sv. Jeronim, ovako:

Ulix u spilju bio je veoma taman i od pustinjaca Pava zagradjen vra-tima. I Antun si je morao pri ulaženju pomoći tapkanjem Antun se je bacio na koljena i molio uzdatno pustinjaka, da mu otvori. »Ti židniš, to sam«, rekao mu je, »i Onaj koji me šalje, objavio ti je, zašto sam do-šao. Istina, nijesam vrijedan da te vidim, ali neću napustiti tog mjesta,

dok te ne vidim. Ne nadaj se, da ćeš me isporučiti Suncu je prevallo polovicu svog puta, otikao kume. ali ja u oštati ovdje dan i noć sve dotle, dok ne umrem. Ako se ustučavaš otvori mi i živa me primiti, morat ćeš ipak otvori da me pokopaje.»

Dinut tim molbama i nutarnje rasvijeljen otvorio je Pavao vrata. Objecio su se zagrlila, podrvalila i nazvala se imenima, premda nijesu nikada čuli jedan o drugomu. Za-hvalili su Bogu, koji im je udjelio to veselje. Konačno su sjeli i Pavao je započeo: »Ovdje me vidiš. I ti si učinio toliko put, da me potražiš. Ali čemu si si dao toliko truda? Što si našao? Glavu posutu bijelim ko-sama, klonulo tijelo, koje se sprema na povratku k zemlji, odakle je došo Ali dozvoli, da govrimo o drugom predmetu. Reci mi, kako je u svije-tu? Građe ti ljudi još uvijek tako snažne kuće, kao da ne moraju umrijeti? Ima li još vladara, koji su ljubomorni na svoju vlast i pri tom su robovi svoje sebičnosti? Ta-ko je ispitivao Pavao, i oba su se pustinjaka međusobno obavljajala razgovorom. Uto je došlo gavršan, koji ovog puta nije nosio polovicu nego cijeli hljeb kruha. i položio ga

pred oboljele staraca.« Gledaj reče Pavao, »dobrotu Gospodina, kojemu služim! Preko šestdeset godina pri-mam danomic polovicu hljeba, a danas, kad Isus Krist viđi zajedno dva svoja vojnika, podvostručava hranu.« Zatim su blagoslovili kruh i jeli zahvaljujući Bogu. Noć su na-to proveli u pobožnim razgovorima.

Pri nastupu dana »krio je Pavao Antunu, da je vrijeme njegova zemaljskoga života pri kraju i da mu je Bog objavio njegovo boravište za to, da ga uzmožne pokopati. Antun se je na tu vijest veoma rastužio. Da mu prištedi bol, kako ne bi vidio njegovog umirajša, zemljo ga je Pavao, da mu donese plašt, što ga je biskup Atanasije darovao Antunu. Antun se je začudio da Pavao zna ono, čega mu nije saopćio, ali je odmah krenuo na put, da mu ispunji želju.

Međutim su učenici Antunovi bili veoma zabrinuti radi ovog dragog oca. Dvojica od njih su čak pošli da ga potraže. Kad su ga susreli, Antun je bolno kličmo: »Ah, jedan ih sam grošnik. Ne zaslužujem imena pusti-njaka. U pustinji sam vidio liju, Ivanai.« Učenici su se začudili tom govoru i nijesu se usudili dosjedivati učitelj daljnjim pitanjima.

Antun je uzeo plašt Atanarja i njime se vratio k Pavlu. Ali je već usput osjećao Pavlovu smrt. Vidio je danabe, kako svoti pustnjak uzlazi prema nebu u sjaajnoj haljini usred anđela i Božjih odabranih. Pobitao je i kad je prispio u spilju, našao je tijelo Pava na koljenima, a oči i ruke uperene prema nebu. Ali je duša odteljala i tako se je obistinilo, što je Antun na putu vidio.

Antun je omlažo lješnju Pavlovu u plašt, što ga je donje sa sobom, i etao nad njom moliti. Zatim se je ogledavao sa orudjem da isakopa grob, ali ga ne našje. I giel Uto su došla dva lava, koji su pohitali ravo prema mirvacu i lizali mu ruke i lice. Na to su svojim šapama kopa-li zemlju i napravili tako velik grob, da se u nj mogia položiti lješina. Antun je pokopao svojega prijatelja i označio mjesto, da se grob umogne i kasnije prepoznati. Uzevši zatim haljinu sv. Pava vratio se je u svoju čelju. Haljina je bila ispletena od paimnog liša i Antun se je njome poslužio kao posebnim uredom na najveće blagdane u godini.

Poput pava pošli su mnogi u pu-stinju, i to ne samo iz straha pred grozninom, nego također je ljubavi prema tihom svetom životu.

